

HIZTEGI BATUA
aurpegiera - azalkeria

aurpegiera

aurpegiratu, aurpegira(tu), aurpegiratzen. 1 *du* ad. 'aurpegira eraman'. 2 *dio* ad. 'aurpegira bota'.

aurre

aurea eraman: *zortzi metroko aurea daramakio.*

aurea hartu

aurrean bidali: *haserretu zen irakaslea eta aurrean bidali zituen ikasleak.*

aurrean egon

aurrean eraman: *trenak aurrean eraman zuen umea.*

aurrean hartu: *aurrean hartuta kalera bidali zuten gizarajoa.*

aurre egin

aurreko alde

aurretik

aurrez aurre

aurrealde

aurre-asmo* e. **aitzinasmo**.

aurrendenboraldi* e. **denboraldi-aurre**.

aurregun iz. *g.er.* 'aurreko eguna, bezpera'.

aurrehistoria* e. **historiaurre** 'historiaren aurreko garaia'.

aurrehitiera (hizkuntza). *Sin. hatiera.*

aurreidazketa

aurreikus, aurreikus, aurreikusten. *du* ad. h. **aurrez ikusi**.

aurreikuspen**aurreirakurketa****aurreiritzi**

aurrekalde* e. **aurrealde** edo **aurreko alde**.

aurrekanpaina* e. **kanpainaurre**.

aurrekari**aurreko** iz.

aurrekoz adlag.: *Donostian jaioa da, baina aurrekoz goizuetarra.*

aurrekontu**aurrelan****aurrelari**

aurren ord. 'lehen'.

aurrenean

aurrenetik 'hasieratik'.

aurrena adlag. 'lehenik'.

aurrendari iz. 'aitzindaria'.

aurreneko 1 izlag. 'lehen': *aurreneko zatian*. 2 adlag. 'lehenik': *ondo hitz egiten ikasteko eskolak aurreneko ireki zituen*.

aurrenekoz adlag. 'lehenbizikoz'.

aurrenengo izlag. 1 'aurrekoa'. 2 'aurrena, lehen'.

aurrenesku iz. 'aureskua, lehena'.

aurrengo* e. **aurreneko**.

aurrenik adlag. 'aurrena, lehenik'.

aurreproiektu

aurrera

aurrera atera

aurrera egin

aurrera egon: *oso aurrera dago hori bere lantegian.*

aurrera eraman

aurrera jo

aurrerako 1 izlag.: *hogei urtetik aurrerako gizonak.* 2 adlag.: *oraindainokoaz damutzea eta aurrerako asmo onak egitea.*

aurrerakoan adlag. 'aurrerantzean'.

aurrerabide

aurrerabidea eman

aurrerago

aurreragoko izlag. 'garrantzitsuagoa': *badugu aurreragoko lanik!*

aurreraka

aurrerakada

aurrerakarga

aurrerakin iz.: *soldataren parte bat eskatu zuen aurrerakin gisa.*

aurrerakoi

aurrerakoitasun

aurrerakuntza

aurreramendu* e. **aurrerapen**, **aurrerakuntza**; **aitzinamendu**.

aurrerantzean

aurrerantzeko izlag.: *lehengo gaitzetatik sendatu eta, aurrerantzekoetatik gorde.*

aurrerapauso

aurrerapen

aurrerarazi, aurreraraz, aurrerarazten. *du* ad.

aurreratu, aurrera(tu), aurreratzen. *da/du* ad.

aurreratzaile iz. *g.er.*

aurreratze

aurrerazale

aurreren ord. *Bizk.* 'aurrena, lehena': *aurrerena da gauzak ongi egitea.*

aurrerengo izlag.

aurresku

aurreskulari

aurretiaz

aurretiko

aurretxo iz. *Lit.*: *arratsalde barea zen, iluntze aurrettxoa.*

aurrez

aurrezenbaki iz.: *atzerritik telefonoz deitzen denean, aurrezenbakia markatu behar da.*

aurrezka adlag. *g.er.* 'kontra': *lege guztien aurrezka.*

aurrezki

aurrezki(-)kutxa

aurrezpen iz. 'aurrezkia, eskugaina'.

aurreztaile

aurreztu, aurrez(tu), aurrezten. *du* ad.

aurrindu, aurri, aurrintzen. *da/du* ad. *Ipar.* 'egokitu, bat etorri'.

aurriritzi* e. **aurreiritzi**.

aurritu, aurri, aurritzen. *da/du* ad. *Ipar.* 'hondatu, higatu'.

aurrizki

aurtemein adlag. 'arestian, aspaldi ez duela'.

aurten

aurtengo 1 izlag.: *aurtengo Gabonak.* 2 adlag.: *aurtengo adina lan badugu hor.*

aurtiki, aurtikitzen. *du* ad. *Ipar.* 'jaurtiki'.

- aurtikiarazi**, aurtikiaraz, aurtikiarazten. *du ad. Ipar.*
aurtikika adlag.: *birao aurtikika ibili; ostiko aurtikika hasi.*
aurtikitzaile
aurtikitze
ausardia
ausarditu, ausardi, ausarditzen. *da ad. g.er. 'ausartu'; du ad. g.er. 'adoretu'.*
ausarditsu
ausarkeria
ausarki adlag. 1 'ausardiaz'. 2 'ugari'.
ausarkian adlag. 'ugari, ausarki'.
ausart
ausart izan. *da ad. 'ausartu': ez naiz ausart zure aitzonean agertzera.*
ausartasun
 ausartsu* e. **ausarditsu**.
ausartu, ausart(u), ausartzen. *da ad.*
ausartze
ausartzia iz. 'ausardia, ausartasuna'.
ausaz adlag. 'beharbada, apika'.
ausazko izlag. *Sin. menturazko, zorizko.*
 ausente* e. **absente**.
 ausentzia* e. **absentzia**.
ausiabar iz. 'ausiabantza'.
ausiabantza
ausiki 1, ausikitzen. *du ad.: erleak inor ausikitzen duenean, ausikitzenago du bere burua.*
ausiki 2 iz.: *txakur horrek erausi gutxi, baina ausikia prest; kontzientziaren ausikia.*
ausiki egin
ausikiarazi, ausikiaraz, ausikiarazten. *dio ad.*
ausikika
ausikilari izond.: *txakur zaunkaria ez da ausikilaria.*
ausikitzaile
 ausin* e. **asun**.
auska iz. eta adlag. *Bizk.*
auskan egin 'borrokan egin'.
auskalo
 ausnar* e. **hausnar**.
ausnarri iz. *Naf. 'oinaztura, tximista'.*
austral izond.: *Ozeano Australa 'Ozeano Antartikoa'.*
australiar (herritarra).
austriar (herritarra).
autarkia
autarkiko
 auteman* e. **hauteman**.
autismo
autista
auto iz. *Sin. automobil, beribil.*
auto(-)argi
autobia (Espainiako *autoviak* oraingoz izendatzeko).
autobide
autobiografia
autobiografiko
autobus
autobus(-)geltoki
autodefentsa
autodeterminazio
autodidakta
autoeskola iz. 'gidari-eskola'.
autogestio iz.

autogidari* e. **gidari, auto(-)gidari.**
autogobernu iz. *g.er.*
autografo
autokar
autoklabe iz. *Tekno.*
autokrata
autokritika
autoktono
automata
automatiko
automatikoki
automatismo iz. *Tekno.*
automatizatu, automatiza, automatizaten. *du ad.*
automatizazio
automobil iz. *Sin. auto, beribil.*
 automobilari* e. **gidari, auto(-)gidari.**
automobilismo
autonomia iz.: *Autonomia Erkidegoa; Autonomia Estatutua.*
autonomiazale izond.
 autonomi elkarte* e. **autonomia(-)erkidego.**
autonomiko
autonomo
 autopista* e. **autobide.**
autopsia
autore
autoretza
autoritario
autoritarismo
autoritate
autorizatu, autoriza, autorizatzen. *du ad. h. baimena eman.*
auto-stop: *auto-stop egin beharrean gertatu zen; auto-stopean joan zen Baionara.*
autozain
autozale 1 izond. 'autoak maite dituen'. 2 iz. *Gip.* 'gidaria, auto-gidaria'.
autozerbitzu iz. *Sin. zerbitzu libre (Ipar.)*
autrigoi
autu iz. *Bizk.* 'solasa'.
 autuan
 autu-mautu
autubatzaile izond. *Bizk.* 'esamesak biltzen eta kontaktzen zale dena'.
auzapez iz. *Lap.* eta *BNaf.*
auzapezgo iz. *Lap.* eta *BNaf.*
 auzerri* e. **auzo-herri.**
auzi iz.: *auzia ipini; auziak garbitu; auziak zuritu; auzi eman (g.g.er.); auzi-aretoa; auzi-etena; auzi-gela;*
 auzi-ikerketa.
 auzi(-)etxe *g.er.* 'auzitegia'.
 auzi-ihesean egon/izan *Zuz.:* *auzi-ihesean da(go).*
 auzi-iheslari
 auzi(-)maisu
 auzi-mauzi
 auzi(-)paper
 auzipean
 auzitan *adlag.:* *auzitan ari izan; auzitan jarri; auzitan sartu.*
 auzitara *adlag.:* *auzitara eraman; auzitara joan.*
auzialdi iz. *Zuz.*
auzibide iz. *Zuz.*
auzigabetze
 auzigela* e. **auzi(-)gela.**

auzigai iz.

auzilari

auzipetu, auzipe(tu), auzipetzen. *du* ad.

auzitegi

lan(-)auzitegi

auzitegi goren

auzo 1 iz. 'auzotegia'.

auzo(-)alkate

auzoan adlag. 1 'inguruan': *auzoan ditugun erdarak*. 2 'kanpoan, aparte': *ahuntza etxean, eta esnea auzoan; auzoan du horrek zentzu ona!*

auzo(-)bide

auzo(-)herri

auzo 2 iz. eta izond. 'auzokoa'.

auzo(-)etxe *Zub.* 'udaletxea'.

auzo lehen *Sin.* **lehen auzo**.

auzoera iz. *Bizk.* 'auzoa': (*zerbait*) *auzoeran egin* ('konfiantzaz egin').

auzokide iz. 'auzoa, auzo berekoa'.

auzoko iz.

auzolan

auzotar

auzotasun

auzotegi iz. *Sin.* **auzo 1**.

auzune

avestera (hizkuntza).

axal adkor.

axaleko izlag. adkor.

axanpa

axekan adlag. *Naf.* 'txantxetan'.

axekatu, axeka, axekatzen. *du* ad. *g.er.* 'xaxatu'.

axeri iz. adkor.

axeriko iz. 'azeriaren izena alegietan'.

axioma

axo iz. *Naf.* 'antxume emea'.

axola iz.: *ez dut horren axolarik*.

axola izan. *da/zaio/du/dio* ad.: *egia da hori, baina ez da axola; hori ez zaio axola; axola duten gauzetan, ez hitzetan; ez dio axolarik.*

axolazko

axolagabe izond.

axolagabekeria

axolagabetasun

axolagabetu, axolagabe(tu), axolagabetzen. *da* ad.

axolati

axolatsu

axolatu, axola(tu), axolatzen. *da* ad.

axolduri izond. *Ipar. Zah.* 'arretatsua, arduratsua'.

axolduritu, axolduri(tu), axolduritzen. *da* ad. *Ipar. Zah.*

axuant iz. *Ipar.* 'alkateordea'.

axuri

axuriki iz. 'axuriaren okela'.

axut interj. *Ipar.*

aza iz. *Brassica oleracea*.

aza gorri

aza(-)hosto

aza(-)landare

azabatxe iz. *Heg.* (ikatz distiratsu mota bat).

azaburu

azafata* e. **laguntzaile, harreragile**, etab.

azafrai iz. *Crocus sativus*.

azai iz. *Ipar. g.er.* 'oilagorra'.

azakoba iz. *Brassica oleracea capitata*.

azal

azaleko izlag.

azaletik

azaletiko

azal-gorri izond. edo **azalgorri**.

azalarazi, azalaraz, azalarazten. *du* ad.

azalburu* e. **kapitulu**, **atalburu**.

azalbide iz. 'azalpena'.

azaldata* e. **azaldu**.

azalde* e. **azalpen**.

azaldu, azal(du), azaltzen. *da/du* ad.

azalduera* e. **azalpen**.

azaldura* e. **azalpen**.

azalera iz. *Geom.* (neurria adierazteko erabiltzen da soilik; bestetarako, *azal* [leun, zakar ...], *gainazal*, *eremu* [lurralde batena, adib.], etab. daude).

azaleratu, azalera(tu), azaleratzen. *da/du* ad.

azaleztapen

azalezttatu, azalezta, azalezttatzen. *du* ad.: *liburua azalezttatzera eraman zuten*.

azalgorri izond. edo **azal-gorri**.

azalili iz. *Ipar. g.er.* 1 'azalorea'. 2 (irain-hitza, cf. bestetako *babalore* irain-hitza).

azalzeria

(Euskaltzaindiak, Bilbon, 2004ko otsailaren 27an eta, Lezaman, 2004ko martxoaren 26an, onartua).